

Sadržaj

1. VIRTUALNI PROSTOR – NOVA DIMENZIJA ŽIVOTA 5

1.1 KIDANJE OKOVA I ŠIRENJE PROSTORA SLOBODE 5

1.2 ŠEST POVIJESNIH KORAKA USTVARANJU NOVIH PROSTORA SLOBODE ČOVJEKA 7

1.3 PARADIGMA PRIVIDNE STVARNOSTI NA DJELU 10

2. DOSTA JE MUDROVANJA – IDEMO NA INTERNET! 13

2.1 ŽIVOTOPIS INTERNETA 13

2.1.1 Dileme oko “rođenja” Interneta 13

2.1.2 Prva razvojna faza – “skladan brak” civilnog i vojnog sektora 14

2.1.3 Druga razvojna faza – preobrazba u “mrežu nad mrežama” 15

2.1.4 Treća razvojna faza – Internet kao “opće dobro čovječanstva” 15

2.1.5 Četvrta razvojna faza – Internet kao novi gospodarski prostor 17

2.2 KLIJENTSKO-POSLUŽITELJSKA ARHITEKTURA INTERNETA 20

2.3 AH, TI DIVNI SERVISI! 22

2.3.1 Daljinski prijenos datoteka 24

2.3.1.1 Geneza i vrste programa za daljinski prijenos datoteka 24

2.3.1.2 Koristi od i opasnosti kod primjene servisa daljinskog prijenosa datoteka 25

2.3.2 Elektronička pošta 26

2.3.2.1 Adresa u elektroničkoj pošti 27

2.3.2.2 Tipičan primjer postupanja pri korištenju servisa elektroničke pošte 28

2.3.2.3 Najpoznatiji programi za elektroničku poštu 29

2.3.2.4 Konvencije u elektroničkoj pošti 31

2.3.2.5 Obazrivost prema primatelju i izbjegavanje nesporazuma 33

2.3.3 World Wide Web 33

2.3.3.1 Hipertekst i hipermedija kao osnova World Wide Weba 33

2.3.3.2 Snalaženje u Web prostoru 36

2.3.3.3 Traženje i pronalaženje informacija u Internetu 38

2.3.3.4 Postavljanje vlastite Web stranice 41

2.3.4 Izvedeni (negenerički) opći interneti servisi 44

2.3.4.1 Servis dostavnih lista 44

2.3.4.2 Korisničke diskusijske skupine 46

2.3.4.3 Čavljanje, internetska telefonija, telekonferencije 48

3. ŠESNAEST VAŽNIH RAZLOGA ZA OBRAĆANJE INTERNETU 51

<u>3.1 "LUTANJE" WEB PROSTOROM ("SURFANJE")</u>	53
<u>3.2 CILJANO TRAŽENJE INFORMACIJA</u>	55
<u>3.2.1 Interneti pretraživački alati, sredstva i agenti</u>	55
<u>3.2.2 Heurističko pretraživanje</u>	58
<u>3.3 USPOSTAVLJANJE KONTAKATA</u>	59
<u>3.4 PRODAJA VLASTITIH DOBARA I USLUGA</u>	63
<u>3.4.1 Uspostavljanje internetskog prodajnog mjesta</u>	63
<u>3.4.1.1 Samostalno uspostavljanje vlastitog Web mjesta</u>	63
<u>3.4.1.2 Unajmljivanje usluga postavljanja i održavanja web mjesta</u>	68
<u>3.4.2 Prodaja mehaničkih dobara</u>	69
<u>3.4.3 Prodaja tvrdih dobara</u>	70
<u>3.4.4 Prodaja usluga</u>	72
<u>3.4.4.1 Pružanje (prodaja) djelatnih usluga</u>	72
<u>3.4.4.2 Pružanje (prodaja) intelektualnih usluga</u>	80
<u>3.5 TRGOVANJE NA DALJINU</u>	86
<u>3.5.1 Novi oblici posredništva</u>	86
<u>3.5.2 Vrste internetskih trgovačkih mjesta</u>	88
<u>3.5.3 Elektronički marketing</u>	91
<u>3.5.3.1 Strategija internetskog marketinga</u>	91
<u>3.5.3.2 Pravila marketinški učinkovitog oblikovanja web mjesta</u>	93
<u>3.5.3.3 Sredstva pomoći na usluzi kupcima</u>	94
<u>3.5.3.4 Privlačenje pozornosti, promocija web mjesta i poticanje lojalnosti kupaca</u>	96
<u>3.5.3.5 Personalizacija kupaca i "kolačići"</u>	98
<u>3.5.3.6 Lokalizacija i poštivanje posebnosti kupaca</u>	99
<u>3.5.3.7 Stvaranje virtualnih zajednica</u>	100
<u>3.5.3.8 Mjerenje, praćenje i vrednovanje učinkovitosti internetskog marketinga</u>	101
<u>3.5.3.9 Mjerenje zadovoljstva korisnika</u>	103
<u>3.5.4 Online aukcije ili dražbe</u>	104
<u>3.5.5 Elektronički oglasnici</u>	106
<u>3.5.6 Trgovanje kapitalom (online investiranje)</u>	108
<u>3.5.6.1 Razlozi u prilog online investiranju</u>	109
<u>3.5.6.2 Temelji osobnog online investiranja</u>	110
<u>3.5.6.3 Informacije o online investiranju i burzama dionica</u>	111
<u>3.5.6.4 Online brokeri</u>	112
<u>3.5.6.5 Samostalno investiranje i trgovanje dionicama</u>	113
<u>3.5.7 Trgovanje među tvrtkama</u>	114
<u>3.5.7.1 Pojam i primjene ektraneta</u>	115
<u>3.5.7.2 Čimbenici od utjecaja na uspješnost uspostave sustava elektroničkog trgovanja među tvrtkama</u>	116
<u>3.5.7.3 Modeli trgovanja među tvrtkama</u>	117
<u>3.5.7.4 Primjeri B2B trgovanja</u>	118
<u>3.6 ONLINE KUPOVANJE</u>	121
<u>3.6.1 Tehnika online kupovanja</u>	121
<u>3.6.2 Kako i gdje kupiti...</u>	122
<u>3.6.2.1 Knjige, novine, časopisi, uredski materijal...</u>	122
<u>3.6.2.2 Glazbene snimke, fotografije, video zapisi, filmovi...</u>	124
<u>3.6.2.3 Računalni programi, softverski alati, računalne i video igre...</u>	125

3.6.2.4 Računala, komponente, priključci, potrošačka elektronika...	129
3.6.2.5 Turistički aranžmani, hotelske rezervacije, zrakoplovne karte...	131
3.6.2.6 Kućanski aparati, bijela tehnika, kućne potrepštine...	133
3.6.2.7 Hrana, piće, delicije...	135
3.6.2.8 Lijekovi, medicinski materijal, medicinska oprema...	137
3.6.2.9 Odjeća, obuća, modni artikli...	139
3.6.2.10 Kozmetika, parfemi, nakit...	141
3.6.2.11 Dječje igračke, školski pribor, oprema za bebe...	143
3.6.2.12 Sitni pokloni, suveniri, razglednice, čestitke...	144
3.6.2.13 Glazbeni instrumenti, note, pojačala, razglasi...	145
3.6.2.14 Sportska i fitness oprema, hobby, rekreacija, zabavne igre...	147
3.6.2.15 Vrtne potrepštine, sadnice, cvijeće, agrotehnička zaštitna sredstva...	149
3.6.2.16 Borbeno, sportsko i trofejno oružje, oprema za lov i ribolov...	151
3.6.2.17 Kućni ljubimci, hrana i oprema, veterinarski pripravci, savjeti...	152
3.6.2.18 Novi i rabljeni automobili, ostala vozila, dijelovi, oprema...	154
3.6.2.19 Brodovi, čamci, jahte, nautička oprema...	156
3.6.2.20 Stanovi, kuće, gradilišta, vikendice...	157
3.6.2.21 Namještaj, oprema za stan, sagovi, tapete...	158
3.6.2.22 Antikviteti, umjetnička djela, numizmatika, rariteti...	159
3.6.2.23 Sve ostalo što vam padne na pamet!	160
3.7 ELEKTRONIČKO IZDAVAŠTVO	161
3.7.1 Primjer elektroničkog izdavaštva: stvaranje i objavljivanje elektroničke knjige	162
3.7.2 Usporedba tradicionalnog i elektroničkog izdavaštva	164
3.8 OBAVLJANJE FINACIJSKIH TRANSAKCIJA: ELEKTRONIČKO PLAĆANJE I NAPLATA	167
3.8.1 Suvremeni načini naplate i plaćanja proizvoda ili usluga putem Interneta	167
3.8.2 Otvaranje trgovačkog računa	168
3.8.3 Oblici elektroničkog plaćanja i naplate	169
3.8.3.1 Kartično plaćanje i naplata	169
3.8.3.2 Digitalni (elektronički) novac i tzv. pametne kartice	170
3.8.4 Sigurnost pri obavljanju internetskih finacijskih transakcija	171
3.9 OBRAZOVANJE PUTEM INTERNETA – UČENJE NA DALJINU	172
3.9.1 Ključni elementi razvitka koncepta učenja na daljinu	173
3.9.2 Karakteristike učenja na daljinu	175
3.9.3 Prilagođavanje metodike obrazovanja profilu internetskog učenika	176
3.9.4 Preporučljiva web mjesta za internetsko obrazovanje	177
3.10 ZAPOSŁJAVANJE I NAPREDOVANJE U KARIJERI	179
3.10.1 Paradoks fenomena nezaposlenosti	179
3.10.2 Traženje zaposlenja	179
3.10.3 “Lov” na stručnjake	182
3.11 ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKI RAD	183
3.12 POLITIČKO DJELOVANJE	186
3.12.1 Ispitivanje javnog mnijenja u političke svrhe	187
3.12.2 Razrada scenarija političkog djelovanja	188
3.12.3 Predizborna kampanja	188
3.12.4 Redovite parlamentarne i izvanparlamentarne političke aktivnosti	189
3.13 ZABAVA I REKREACIJA	192
3.14 DOBROČINSTVO I DOBROTVORNI RAD	198
3.15 ZADOVOLJAVANJE NEUOBIČAJENIH INTERESA	202
3.15.1 Pomografija, prostitucija, nastranosti, perverzije...	204

[3.15.2 Crna magija, okultizam, woodoo, egzorcizam, satanizam...](#) 206
[3.15.3 Na razmeđu prema kriminalu: ometanje u poslu, nagovaranje na suicid, trgovina ljudima i ljudskim organima...](#) 208

[3.16 KRIMINAL](#) 210

[3.16.1 Objekti \(ciljevi\) napada računalnih kriminalaca](#) 211
[3.16.2 Tipologija računalnih kriminalaca](#) 212
[3.16.3 Sigurnosni rizici u Internetu](#) 214

4. MINIMALIZACIJA SIGURNOSNIH RIZIKA U INTERNETU – ZAŠTITA OD PRIJEVARA, KRIMINALA, ŠTETA I GUBITAKA 216

[4.1 S RIZICIMA U INTERNETU UVIJEK TREBA RAČUNATI](#) 216

[4.2 OPĆE MJERE MINIMALIZACIJE SIGURNOSNIH RIZIKA U INTERNETSKOM OKRUŽENJU](#) 218

[4.2.1 Zaštita tajnosti podataka pohranjenih na računalnim memorijskim medijima](#) 218
[4.2.2 Zaštita tajnosti podataka pri prijenosu na daljinu](#) 219
[4.2.3 Kontrola tipova ostvarivanih veza](#) 220
[4.2.4 Zaštita tajnosti enkripcijskih i autentifikacijskih ključeva](#) 221
[4.2.5 Otkrivanje “zloćudnog” koda](#) 221
[4.2.6 Integracija svih sigurnosnih mjera radi ostvarenja cjelovite zaštite sustava](#) 222
[4.2.7 Razvijanje dobre sigurnosne politike](#) 222

[4.3 ZAŠTITA PRIVATNOSTI POJEDINCA U RADU S INTERNETOM](#) 224

[4.3.1 Zaštita od prijevara u poslu](#) 224
[4.3.2 Zaštita od “obasipanja” neželjenim porukama](#) 226
[4.3.3 Zaštita kod plaćanja karticom](#) 228
[4.3.4 Antivirusna zaštita](#) 231
[4.3.5 Anonimizacija](#) 232
[4.3.6 Zaštita djece, obitelji, nemoćnih i hendikepiranih](#) 234

[4.4 KORISNA WEB MJESTA SA SADRŽAJIMA VEZANIMA UZ PROBLEME SIGURNOSTI I PRIVATNOSTI](#) 238